

особисто, від рівня отримання задоволення та світосприйняття навколишнього середовища. Встановлено, що мотивація формується на основі зовнішніх та внутрішніх факторів. При чому дані складові мотивації мають існувати в діалектичній єдності.

POLSKIE KONGRESY SPORTOWE DROGĄ DO PROPAGOWANIA I UPOWSZECHNIANIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU KOBIEC W OKRESIE II RZECZYPOSPOLITEJ

Teresa Drozdek-Małołepsza

*Dr, adiunkt, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Instytut Wychowania Fizycznego, Turystyki i Fizjoterapii,
t.drozdek-malolepsza@ajd.czest.pl*

Wstęp. W okresie dwudziestolecia międzywojennego XX w. wzrosło zainteresowanie wychowaniem fizycznym oraz ruchem sportowym kobiet w Polsce. Problematyka wychowania fizycznego i sportu kobiet była tematem obrad polskich kongresów sportowych. Ważną rolę w formułowaniu założeń oraz programu rozwoju sportu kobiet spełnił II Polski Kongres Sportowy (1927 r.). Kongres uznał rozwój sportu wśród kobiet za jeden z głównych postulatów wychowania fizycznego. Nakazał związkowi i klubom sportowym poparcie organizacyjne oraz techniczne ruchu sportowego kobiet oraz zlecił zarządowi Związku Polskich Związków Sportowych zwołania kobiecego zjazdu sportowego. Kongresy sportowe kobiet w omawianym okresie zwołano 2-krotnie: w 1928 r. – I Kongres dla Spraw Sportu i Wychowania Fizycznego Kobiet, w 1934 r. – II Kongres Kultury Fizycznej Kobiet. I Kongres ukazał zainteresowanie sprawami sportu kobiet władz państwowych.

Metody i problemy badawcze. W zakresie przygotowania publikacji zostały wykorzystane następujące metody badawcze: analizy źródeł historycznych, syntezy oraz metoda porównawcza. Wyszukiwano następujące problemy badawcze: 1. Jakie znaczenie odegrały polskie kongresy sportowe w zakresie propagowania i upowszechniania wychowania fizycznego i sportu kobiet w okresie II Rzeczypospolitej? 2. Jaki był wkład pań w rozwój idei upowszechniania wychowania fizycznego i usportowienia kobiet podczas obrad polskich kongresów sportowych?

W zakresie badań źródłowych przeprowadzono kwerendę zasobów archiwalnych oraz kwerendę polskiej prasy sportowej z okresu dwudziestolecia międzywojennego. Wykorzystano literaturę z uwzględnieniem problematyki wychowania fizycznego sportu kobiet w Polsce do 1939 r.

Wyniki i wnioski. W wyniku postulatów kongresów sportowych uaktywniły działalność sekcje oraz kluby kobiece. Organizacje oraz stowarzyszenia sportowe podjęły wzmożone działania na rzecz higieny i zdrowia kobiet. Ożywiona została działalność propagandowa w odniesieniu do wychowania fizycznego i sportu kobiet poprzez organizację konferencji, kursów czy obozów. Panie działały w strukturach sportu polskiego. Przy Państwowym Urzędzie Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, powołano Referat Wychowania Fizycznego Kobiet, Referat Sportu Kobiet, Referat Przysposobienia Kobiet do Obrony Kraju. Przy Polskich Związkach Sportowych funkcjonowały komisje lub referaty kobiece. Panie wchodziły w skład zarządów związków oraz klubów.

ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Михайло Дудко¹, Інна Хрипко², Наталя Бишевець³

¹. Кандидат наук з фізичного виховання та спорту, завідувач кафедри фізичного виховання Київського національного економічного університету ім. В. Гетьмана, michael_dudko@ukr.net

². Кандидат наук з фізичного виховання та спорту, молодший науковий співробітник Науково-дослідного інституту Національного університету фізичного виховання і спорту України, inna.khrypko@gmail.com

³. Старший викладач кафедри інноваційних та інформаційних технологій в фізичній культурі і спорті Національного університету фізичного виховання і спорту України, bishevets@mail.ru

Вступ. Утвердження цивілізованих норм життя на основі рівноправності являється важливим кроком розвитку українського суспільства на шляху до інтеграції у європейське співтовариство. Недослідженість проблем з гендерного виховання і освіти вимагає від наукової спільноти розробки спеціальних підходів до організації навчально-виховного процесу. Не зважаючи на серйозні статеві

відмінності між наявними поведінковими схемами, темпами біологічного дозрівання, рівнем фізичної підготовленості, навчальні заклади пропонують програму з фізичної культури, яка розрахована на «усередненого» учня.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, узагальнення.

Результати дослідження. Встановлено стійкий гендерний дисбаланс у відвідуванні підлітками занять руховою активністю в позаурочний час. Крім того, дівчата і хлопчики, починаючи з середнього шкільного віку, мають різні спортивні уподобання, мотиви відвідування уроків фізичної культури, ставлення до уроків фізичної культури, а також різну самооцінку своєї фізичної підготовленості. Виявлено, що хлопці більш емоційно переносять свої поразки і мають підвищену самооцінку власних фізичних можливостей, в той час як дівчата мають занижену самооцінку фізичної підготовленості. При цьому хлопці більше зацікавлені у командних видах спорту, ніж дівчата.

Гендерний підхід у фізичній культурі ми розглядали як процес фізичного виховання учнівської молоді з урахуванням рухових уподобань і мотиваційних установок тих, хто навчається залежно від статі з метою найбільш повного задоволення їх потреб та залучення до активного способу життя.

Внаслідок дослідження нами виділено основні гендерні відмінності, які слід враховувати у процесі фізичного виховання учнівської молоді. Так, молодші школярі не залежно від статі схильні до спонтанної ігрової діяльності, їм подобається плавання і їзда на велосипеді, а головними мотивами занять є прагнення отримати хороші оцінки.

Хлопчики середнього віку прагнуть займатися атлетизмом і одноборствами з метою підвищити рівень фізичної підготовленості, отримати шанси реалізувати себе і порівняти свої можливості з можливостями інших, а дівчата надають перевагу оздоровчим видам гімнастики, танцям, легкій атлетиці, маючи на меті удосконалення фігури. Школярам старшого віку подобаються одноборства, боротьба, футбол, а у кутку своїх мотивацій до занять вони ставлять покращення фізичної і технічної підготовки. Натомість їх ровесниці відвідують уроки, намагаючись уникнути неприємностей у зв'язку із пропусками, а руховими пріоритетами називають оздоровчі види гімнастики, танці, волейбол. Найбільш привабливими видами рухової активності студенти професійних технічних училищ називають спортивні ігри, а їх мотивами до занять являється підвищення стану здоров'я. Дівчат, що навчаються у професійних технічних училищах, найбільше цікавлять заняття оздоровчими видами фітнесу. Студенти вищих навчальних закладів обирають плавання, легку атлетику, атлетичну гімнастику і прагнуть підвищення фізичної підготовленості і стану здоров'я. Водночас студентки зацікавлені у заняттях гімнастикою, фітнесом, степ-аеробікою та бажають оптимізувати масу тіла, поліпшити статуру і підвищити рухову активність.

Висновки. Вочевидь, врахування отриманих даних допоможе практикуючим педагогам з фізичної культури скоригувати наявні програми і вдосконалити процес фізичного виховання учнівської молоді.

СУЧАСНА ПАРАДИГМА ОЗДОРОВЧОЇ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Мирослав Дутчак

Доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, перший проректор з науково-педагогічної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України, mvd21@ukr.net

Вступ. Значним соціальним викликом для України залишається ще недостатній рівень залученості населення до активного дозвілля. Разом з цим останнім часом відзначаються певні ознаки тренду до зростання кількості осіб, які використовують різні види та форми оздоровчої рухової активності. Зокрема, позитивну динаміку демонструє вітчизняна фітнес-індустрія, збільшується число учасників різноманітних заходів мережі центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», масових спортивних проєктів НОК України та інших громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості.

У зазначених умовах з метою реалізації наявних резервів, стимулювання існуючих прогресивних тенденцій та сприяння інтеграції у вітчизняну систему передового світового досвіду актуальним видається визначення теоретичних засад сучасної парадигми оздоровчої рухової активності та шляхів її практичного впровадження в Україні.